

ინფორმაცია

შპს „ჭიათურმანგანუმ ჯორჯიას“ ფეროშენადნობების საწარმოს ექსპლუატაციის პირობების შეცვლისა და აგლომერაციის უბნის მოწყობისა და ექსპლუატაციის გარემოზე ზემოქმედების შეფასების ანგარიშის საჯარო განხილვის პერიოდში შემოსული შენიშვნებისა და წინადადებების შესახებ

№	შენიშვნების და წინადადებების ავტორები	შენიშვნების და წინადადებების შინაარსი	პასუხი
	<p>მწვანე ალტერნატივა ელ.ფოსტა: greenalt@greenalt.org ვებ-გვერდი: www.greenalt.org</p>	<p>გარემოზე ზემოქმედების შეფასების ანგარიში არასრულყოფილია, კერძოდ, დოკუმენტი არ მოიცავს გარემოსდაცვითი შეფასების კოდექსით განსაზღვრულ გარემოზე შეუქცევად ზემოქმედების შეფასებას და მისი აუცილებლობის დასაბუთებას, რაც გულისხმობს დანაკარგისა და მიღებული სარგებლის ურთიერთშეწონას გარემოსდაცვით, კულტურულ, ეკონომიკურ და სოციალურ ჭრილში.</p>	<p>გზმ-ის ანგარიშის 2.1 და 5.8 ქვეთავში აღწერილი პროექტის ეკონომიკური და სოციალური სარგებელი, რაც გულისხმობს საწარმოში დამატებითი სამუშაო ადგილების შექმნას. 2018 წლის აგვისტოს მონაცემებით ფეროშენადნობთა ქარხანაში დასაქმებულია 394 ადამიანი, მათი რიცხვი 420-მდე გაიზრდება საწარმოს რეკონსტრუქციისა და ახალი უბნის მოწყობის პირობებში. ამასთანავე საწარმო პროდუქციის ექსპორტიორია. შპს „ჭიათურმანგანუმ ჯორჯიას“ მიერ სახელმწიფო ბიუჯეტში შეტანილი დაკისრებული გადასახადი დადებითად აისახება ქვეყნის ბიუჯეტზე.</p>
	<p>მწვანე ალტერნატივა ელ.ფოსტა: greenalt@greenalt.org ვებ-გვერდი: www.greenalt.org</p>	<p>დოკუმენტში წარმოდგენილი არ არის სკოპინგის ეტაპზე საზოგადოების ინფორმირებისა და მის მიერ წარმოდგენილი მოსაზრებებისა და შენიშვნების შეფასება, აგრეთვე, ინფორმაცია კვლევების მეთოდოლოგიის და გარემოს შესახებ ინფორმაციის წყაროების თაობაზე.</p>	<p>შპს „ჭიათურმანგანუმ ჯორჯიას“ საწარმოს საქმიანობასთან დაკავშირებით გადაწყვეტილების მიღების პროცესში უზრუნველყოფილი იქნა საზოგადოების მონაწილეობა „გარემოსდაცვითი შეფასების კოდექსის“ მე-4 თავის შესაბამისად. საქმიანობის განმახორციელებლის მიერ წარმოდგენილი სკოპინგის განცხადება სამინისტრომ განათავსა თავის ოფიციალურ ვებგვერდზე და თერჯოლის მუნიციპალიტეტის გამგეობის საინფორმაციო დაფაზე და საზოგადოებას განსაზღვრულ ვადაში მიეცა შენიშვნებისა და მოსაზრებების წარმოდგენის შესაძლებლობა. სკოპინგის პროცედურის დასრულების შემდგომ, სკოპინგის ანგარიშის განხილვის შედეგად საქართველოს გარემოს დაცვის და სოფლის მეურნეობის მინისტრის 2018 წლის 26 აპრილის #2-291 ბრძანებით, გაცემული იქნა სკოპინგის დასკვნა, რომლის საფუძველზეც მომზადდა გარემოზე ზემოქმედების შეფასების ანგარიში. გზმ-ს ანგარიშში და თანდართულ დოკუმენტაციაში</p>

		წარმოდგენილია ინფორმაცია გამოყენებული ლიტერატურისა და მეთოდოლოგიის შესახებ.
მწვანე ალტერნატივა ელ.ფოსტა: greenalt@greenalt.org ვებ- გვერდი: www.greenalt.org	ანგარიშში დანართი 1-დან დანართი 6-ის ჩათვლით გვერდები ცარიელია	რაც შეეხება დანართ 1-დან დანართი 6-ის ჩათვლით ცარიელ გვერდებს, ხარვეზია დოკუმენტის ელექტრონულ ვერსიაში, მატერიალური ფორმით წარმოდგენილი დოკუმენტის ზემოაღნიშნულ დანართებში მოცემულია შემდეგი ინფორმაცია: 2013 წლის 17 მაისის #19 ეკოლოგიური ექსპერტიზის დასკვნა; სკრინინგის გადაწყვეტილება (ბრძ. #2-67; 13.02.2018წ); სკოპინგის დასკვნა (ბრძ.#2-291; 26.04.2018წ); ამონაწერი საჯარო რეესტრიდან; ზღაპ ნორმებისა და ზღაპ ნორმების პროექტების სატიტულო გვერდები. ამასთან, აღნიშნული ინფორმაციის ნახვა შესაძლებელია სამინისტროს ოფიციალურ ვებგვერდზე.
მწვანე ალტერნატივა ელ.ფოსტა: greenalt@greenalt.org ვებ- გვერდი: www.greenalt.org	გარემოსდაცვითი შეფასების კოდექსის თანახმად, გარემოზე ზემოქმედების შეფასების ანგარიში უნდა მოიცავდეს ინფორმაციას დაგეგმილი საქმიანობის შეწყვეტის შემთხვევაში ამ საქმიანობის დაწყებამდე არსებული გარემოს მდგომარეობის აღდგენის საშუალებების შესახებ (მე-10 მუხლი, 3-თ ქვეპუნქტი). მართალია, დოკუმენტში ცალკე თავი ეთმობა საწარმოს ლიკვიდაციას, თუმცა როგორც ტექსტიდან ირკვევა „საწარმოს ლიკვიდაციის შემთხვევაში გარემოს წინანდელ სახემდე აღდგენის გზებისა და საშუალებების განსაზღვრად შემუშავდება საწარმოს ლიკვიდაციის პროექტი“ - გვ. 152.	აღნიშნული საკითხი აისახა გარემოსდაცვითი გადაწყვეტილებაში და პირობის სახით დაევალა კომპანიას, რომ საწარმოს ფუნქციონირების შეწყვეტის შემთხვევაში, უზრუნველყოს ამ საქმიანობის დაწყებამდე არსებული გარემოს მდგომარეობის აღდგენის საშუალებების განსაზღვრა და შესაბამისი პროექტის სამინისტროსთან შეთანხმება.
მწვანე ალტერნატივა ელ.ფოსტა: greenalt@greenalt.org ვებ- გვერდი: www.greenalt.org	გზმ ანგარიშის მიხედვით, საწარმო უახლოესი საცხოვრებელი სახლიდან დაშორებულია 530 მეტრით. შესაბამისად, ატმოსფერულ ჰაერში ზღაპ გათვლები გაკეთებულია 500 მეტრიან რადიუსში. საპროექტო ტერიტორიაზე გასვლის შედეგად გაიკვია, რომ დაშორება გაცილებით ნაკლებია და	გარემოზე ზემოქმედების ანგარიშს თან ახლავს ატმოსფერულ ჰაერში მავნე ნივთიერებათა ზღაპრულად დასაშვები გაფრქვევის ნორმების პროექტი. გზმ-ს ანგარიშში ასახულია საწარმოს ფუნქციონირებით გამოწვეული ზემოქმედება ატმოსფერული ჰაერის ხარისხზე. ამასთან საწარმოს ჩრდილოეთით, საწარმოს ტერიტორიაზე არსებული ატმოსფერული ჰაერის დაბინძურების ყველაზე მნიშვნელოვანი სამი

	<p>დაახლოებით 250 მეტრს შეადგენს. განხილვაზე, გზმ ანგარიშის შემსრულებელი კომპანიის წარმომადგენელმა გვიპასუხა რომ ეს მანძილი (530 მ) არის გაფრქვევის წყაროსა და უახლოეს საცხოვრებელ სახლს შორის. შესაბამისად, მიგვაჩნია, რომ საჭიროა გათვლების თავიდან ჩატარება და დაშორების მანძილის განსაზღვრა არა მხოლოდ გაფრქვევის წყაროებიდან, არამედ საპროექტო ტერიტორიის საზღვრიდანაც. რადგან, გარდა გაფრქვევის წყაროებისა, ატმოსფერული ჰაერის დაბინძურებას იწვევს საპროექტო ტერიტორიაზე ღია ცის ქვეშ განთავსებული ნარჩენები და მადანი.</p>	<p>წყაროდან (გზმ-ს ანგარიშში მოცემული გ-1, გ-45 და გ-46) უმოკლესი მანძილი საცხოვრებელ სახლამდე შეადგენს 530 მ-ს (წყარო გ-45). ამის გათვალისწინებით ჰაერის ხარისხის მოდელირება შესრულდა 500 მეტრიანი ზონის საკონტროლო წერტილების მიმართ. ხოლო გაზნევის ანგარიშში მონაწილეობს გაფრქვევის ყველა წყარო, მათ შორის ნედლეულის, საწარმოო ნარჩენებისა და პროდუქციის განთავსების უბანი. გაანგარიშების შედეგების ანალიზით ირკვევა, რომ საწარმოს ექსპლუატაციის პროცესში 500 მეტრიანი ზოლში ატმოსფერული ჰაერის დაბინძურების ხარისხი არ აჭარბებს ნორმით დადგენილ დასაშვებ მნიშვნელობას.</p> <p>ამასთან, შპს „ჭიათურმანგანუმ ჯორჯიას“ მიერ წარმოდგენილი ინფორმაციის თანახმად დამატებით იქნა შესწავლილი უახლოესი შვიდი საცხოვრებელი სახლის დაშორება საწარმოს ტერიტორიის ჩრდილო საზღვრიდან. (იხ. დანართი დამატებითი დოკუმენტი).</p> <p>როგორც აღნიშნული იყო, დაშორება გზმ-ს ანგარიშში აღებული იქნა ატმოსფერული ჰაერის დაბინძურების ყველაზე მძლავრი ორგანიზებული სამი წყაროდან (გ-1, გ-45 და გ-46 წყაროები).</p> <p>დამატებით წარმოდგენილი ინფორმაციიდან ჩანს, რომ საცხოვრებელი სახლებიდან საწარმოს საზღვრამდე მანძილი მეტია 400 მ-ზე. (იხ. დანართი დამატებითი დოკუმენტი).</p> <p>ამასთან აღვნიშნავთ, რომ საქმიანობის განმახორციელებელს პირობის სახით განესაზღვრა: ექსპლუატაციის პერიოდში, კანონმდებლობით დადგენილი წესით 3 თვეში ერთხელ უზრუნველყოს მონიტორინგის წარმოება ატმოსფერულ ჰაერში მავნე ნივთიერებათა გაფრქვევის წყაროებზე, ასევე 3 თვეში ერთხელ უზრუნველყოს ატმოსფერულ ჰაერზე მონიტორინგის განხორციელება ინსტრუმენტული მეთოდით უახლოეს მოსახლესთან. ხოლო შედეგები წარმოადგინოს სამინისტროში.</p>
<p>მწვანე ალტერნატივა ელ.ფოსტა: greenalt@greenalt.org ვებ- გვერდი: www.greenalt.org</p>	<p>გარემოსდაცვითი შეფასების კოდექსის თანახმად, უმოქმედების ალტერნატივა გულისხმობს საქმიანობის განუხორციელებლობის შემთხვევაში გარემოს არსებული მდგომარეობის ბუნებრივად განვითარების აღწერას. მიუხედავად ამისა, გარემოზე ზემოქმედების შეფასებაში წარმოდგენილი</p>	<p>როგორც ცნობილია შპს „ჭიათურმანგანუმ ჯორჯიას“ ფეროშენადნობების საწარმო ფუნქციონირებს გარემოზე ზემოქმედების ნებართვის საფუძველზე (მინისტრის 2013 წლის 24 მაისის №1-29 ბრძანება), ხოლო გარემოსდაცვითი გადაწყვეტილების მიღების მიზნით წარმოდგენილია ფეროშენადნობების საწარმოს ექსპლუატაციის პირობების შეცვლის გზმ-ს ანგარიში, შესაბამისად გზმ-ს ანგარიშში არაქმედების ალტერნატივის</p>

		<p>არაქმედების ალტერნატივა ზოგად დასკვნებს ემყარება და არ მოიცავს გარემოს არსებული მდგომარეობის ბუნებრივად განვითარების აღწერას. კერძოდ, დოკუმენტში ვხვდებით შემდეგი სახის ჩანაწერებს: „პროექტის განხორციელება დადებითად აისახება როგორც ენერგორესურსების ხარჯვაზე, ასევე გარემოზე ზემოქმედების კუთხით. ამასთან დამატებით შეიქმნება სამუშაო ადგილები, რაც დადებითად აისახება სოციალურ-ეკონომიკური გარემოს გაუმჯობესებაზე“ – (გვ. 47).</p>	<p>განხილვა გულისხმობს დაგეგმილი საქმიანობის არ განხორციელებას, მოცემულ შემთხვევაში, როცა საწარმო ფუნქციონირებს, არაქმედების ვარიანტის შემთხვევაში ფუნქციონირება გაგრძელდება არსებული ტექნოლოგიური სქემითა და სიმძლავრით.</p>
<p>მწვანე ალტერნატივა ელ.ფოსტა: greenalt@greenalt.org ვებ- გვერდი: www.greenalt.org</p>	<p>დოკუმენტიდან ირკვევა, რომ საწარმოს განთავსების ალტერნატივების განხილვა არ მომხდარა, რადგან ობიექტი აღნიშნულ ტერიტორიაზე ფუნქციონირებს წყლების განმავლობაში, მოწყობილი აქვს საჭირო ინფრასტრუქტურა (მისასვლელი გზა, წყალსადენებისა და კანალიზაციის სისტემები, ელ. მომარაგების ქვესადგური) რომლებიც აუცილებელია ობიექტის ფუნქციონირებისათვის“ (გვ. 47). გარემოსდაცვითი შეფასების კოდექსში არ არის ჩანაწერი, გამონაკლისი შემთხვევების შესახებ, რა დროსაც საქმიანობის განმახორციელებელს, შეუძლია არ განიხილოს დაგეგმილი საქმიანობის განხორციელების ადგილის ყველა გონივრული ალტერნატივა, შესაბამისად, დოკუმენტში წარმოდგენილი უნდა ყოფილიყო საწარმოს განთავსების ალტერნატივები.</p> <p>აგრეთვე, საქართველოს გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტროს სკოპინგის დასკვნა #3 12.04.2018-მიხედვით, საქმიანობის განმახორციელებელს გზმ ანგარიშში უნდა წარმოედგინა პროექტის ალტერნატიული ვარიანტები: შესაბამისი დასაბუთებით, მათ შორის</p>	<p>საწარმო ფუნქციონირებს ათეული წლებია, მოწყობილი აქვს საჭირო ინფრასტრუქტურა რომელიც აუცილებელია ობიექტის ფუნქციონირებისთვის. წარმოდგენილი საქმიანობა ითვალისწინებს ფეროშენადნობების ქარხნის ექსპლუატაციის პარამეტრების შეცვლას და აგლომერაციის საამქროს მოწყობას. საწარმოში დაგეგმილია წარმადობის გაზრდა, კერძოდ სამი 5 მეგავატიანი ღუმელის ერთი 8 მგვ-იანით ჩანაცვლება. საწარმოში განხორციელებული ტექნოლოგიური ცვლილებები არ საჭიროებს ახალი შენობა-ნაგებობების აშენებას. მესამე (8 მგვ-იანი) ღუმელი იფუნქციონირებს არსებულ ძირითად სალუმელე საამქროში. აღნიშნულიდან გამომდინარე საწარმოს განთავსების ალტერნატივის განხილვა არ მომხდარა.</p>	

		<p>არაქმედების ალტერნატივა და გარემოსდაცვითი თვალსაზრისით შერჩეული ალტერნატივა.</p>	
<p>მწვანე ალტერნატივა ელ.ფოსტა: greenalt@greenalt.org ვებ- გვერდი: www.greenalt.org</p>		<p>დოკუმენტში ვკითხულობთ, რომ საწარმომ შეიმუშავა ნარჩენების მართვის გეგმა, თუმცა გზმ ანგარიშში არ არის წარმოდგენილი.</p>	<p>როგორც ცნობილია ობიექტი წარმოადგენს ფუნქციონირებად საწარმოს, რომელსაც შემუშავებული და შეთანხმებული აქვს ნარჩენების მართვის გეგმა სამინისტროსთან 2018 წლის 30 ივლისს. რაც ასევე აღნიშნულია გზმ-ს ანგარიშში (დანართი 7). ამასთან ექსპლუატაციის პირობების ცვლილებიდან გამომდინარე, საქმიანობის განმახორციელებელს გარემოსდაცვითი გადაწყვეტილების პირობით განესაზღვრა, გარემოსდაცვითი გადაწყვეტილების გაცემიდან 3 თვის ვადაში განაახლოს ნარჩენების მართვის გეგმა და შესათანხმებლად წარმოადგინოს სამინისტროში, საქართველოს გარემოსდაცვითი რესურსების დაცვის მინისტრის 2015 წლის 4 აგვისტოს #211 ბრძანებით დამტკიცებული კომპანიის ნარჩენების მართვის გეგმის განხილვისა და შეთანხმების წესის ვალდებულებებისა და მოთხოვნების შესაბამისად; ნარჩენების მართვა უზრუნველყოს შეთანხმებული გეგმის შესაბამისად.</p>
<p>მწვანე ალტერნატივა ელ.ფოსტა: greenalt@greenalt.org ვებ- გვერდი: www.greenalt.org</p>		<p>ანგარიშში არ არის გარკვეული წილის მართვასთან დაკავშირებული საკითხი. საქმიანობის პროცესში წარმოქმნილი წილის განთავსება დაგეგმილია საპროექტო ტერიტორიაზე. თუმცა, არ არის მოცემული მისი საბოლოო განთავსების ადგილი. საჯარო განხილვაზე, ჩვენს მიერ დასმულ შეკითხვაზე, თუ სად განთავსებენ საბოლოოდ წიდას, კომპანიის წარმომადგენელმა გვიპასუხა, რომ „მისი განთავსება მოხდება საპროექტო ტერიტორიაზე, ხოლო თუ ადგილი აღარ ეყოფათ, წლების შემდეგ საწარმოს დახურავენ“. - პასუხიდან გამომდინარე, ნათელია, რომ კომპანიას არ აქვს გაანალიზებული წილის მართვასთან დაკავშირებული საკითხები. ამასთან, საქართველოში ყველა ინდუსტრიული ქალაქის ერთ-ერთი ძირითადი პრობლემა, სწორედ წილის მართვას უკავშირდება. არცერთ საწარმოს არ აქვს მოგვარებული წილის განთავსების საკითხი, შესაბამისად, ხშირად მათი განთავსება ხდება ქაოტურად, საცხოვრებელი სახლების სიახლოვეს.</p>	<p>როგორც გზმ-ს ანგარიშშია ასახული საწარმოს დაგეგმილი აქვს წარმოების შედეგად წარმოქმნილი წილების გამდიდრება მტვერდამჭერში დაჭერილი მტვრით, რაც მნიშვნელოვნად გაზრდის წილების ფეროშენადნობის წარმოებაში გამოყენების რაოდენობრივ მაჩვენებელს და შეამცირებს წარმოქმნილი ნარჩენების რაოდენობას. მიღებული წილისა და მტვრის ნარევი, რომელშიც სილიციუმის დიოქსიდის შემცველობა 50- 60%-ა, ხოლო მანგანუმის 12-17% , იმსხვერვა და გამოიყენება სილიკომანგანუმის კვლავწარმოებისათვის. შესაბამისად ხდება მტვრის სრული და წილის ნაწილობრივი (80-85%) გაუვნებლობა. წარმოდგენილი ტექნოლოგიური გადაწყვეტის გარდა, შპს „ჭიათურმანგანუმ ჯორჯიას“ გარემოსდაცვით გადაწყვეტილებაში პირობების სახით დაუდგინდა ექსპლუატაციის დაწყებამდე საწარმოო პროცესში წარმოქმნილი წილის დეტალური მართვის ღონისძიებების (წარმოებაში გამოყენება და დროებითი/საბოლოო განთავსება მოცულობის მითითებით) სამინისტროში შესათანხმებლად წარმოდგენა.</p>

	<p>მწვანე ალტერნატივა ელ.ფოსტა: greenalt@greenalt.org ვებ- გვერდი: www.greenalt.org</p>	<p>დოკუმენტში სოციალური ზემოქმედება განხილულია მომსახურე პერსონალის ჯანმრთელობაზე ზემოქმედების კუთხით, მოსახლეობაზე და მათ ჯანმრთელობაზე ზემოქმედება კი შეფასებული არ არის. ანგარიშის 5.8 ქვეთავში წარმოდგენილია სოციალურ გარემოზე მოსალოდნელი ზემოქმედების შეფასება, თუმცა შინაარსი არ შეესაბამება გარემოსდაცვითი შეფასების კოდექსით განსაზღვრულ მოთხოვნებს. გარდა იმისა, რომ თავი ძალიან ზოგად ინფორმაციას მოიცავს, ვერ ვხვდებით გარკვეულ კვლევებსა და ანალიზზე დამყარებულ კონკრეტულ გათვლებს. აგრეთვე, ქვეთავი არ მოიცავს დადებითთან ერთად, ნეგატიური ზემოქმედების შესახებ ინფორმაციას.</p>	<p>დოკუმენტში განხილულია როგორც მომსახურე პერსონალის ჯანმრთელობაზე ზემოქმედება, ასევე განსაზღვრული და გათვალისწინებულია საწარმოს ექსპლუატაციის ეტაპზე გარემოზე და ადამიანის ჯანმრთელობაზე მოსალოდნელი ზემოქმედებების შემარბილებელი ღონისძიებები, ამასთან, საწარმოში გათვალისწინებული იქნება აღნიშნული შემარბილებელი ღონისძიებების დაცვა. წარმოდგენილ გზშ-ს ანგარიშში განხილულია სოციალურ გარემოზე მოსალოდნელი ზემოქმედება. აღნიშნულია, რომ საწარმოს ფუნქციონირებით მნიშვნელოვანი წვლილი შედის სოციალური პირობების გაუმჯობესებაში, ხოლო საწარმოს რეკონსტრუქციისა და ახალი უბნის მოწყობის პირობებში საწარმოში დასაქმებულთა რაოდენობა 420-მდე გაიზარდება.</p>
	<p>მწვანე ალტერნატივა ელ.ფოსტა: greenalt@greenalt.org ვებ- გვერდი: www.greenalt.org</p>	<p>დოკუმენტის თანახმად, საწარმოს გარს ეკვრის სხვადასხვა პროფილის საწარმოები. იმის გამო, რომ მიმდებარედ არ არის განთავსებული ანალოგიური პროფილის საწარმოები, საქმიანობის განმახორციელებელმა საჭიროდ არ ჩათვალა კუმულაციური ზემოქმედების შეფასების შესწავლა: „საპროექტო საწარმო განთავსებულია სამრეწველო ზონაში, მიმდებარედ არ არის განთავსებული ანალოგიური პროფილის საწარმო/ზემოაღნიშნულის გათვალისწინებით, კუმულაციური ზემოქმედება არ არის მოსალოდნელი და შემარბილებელ ღონისძიებებს არ საჭიროებს“ – (გვ. 138). ამასთან არ არის დასახელებული, რა სახის საწარმოები მდებარეობს საწარმოს მიმდებარედ. შესაბამისად,</p>	<p>როგორც გზშ-ის ანგარიშშია მოცემული საწარმო განთავსებულია სამრეწველო ზონაში, მიმდებარედ არ არის განთავსებული ანალოგიური პროფილის საწარმოები. აღნიშნული ასევე წარმოდგენილია შპს „ჭიათურმანგანუმ ჯორჯიას“ მიერ დამატებითი ინფორმაციის სახით. კერძოდ, უშუალოდ „ჭიათურმანგანუმ ჯორჯია“-ს მიმდებარედ, ჩრდილოეთის მხრიდან, მოსახლეობის მიმართულებით განთავსებულია მოქმედი და უფუნქციო შემდეგი ობიექტები: „ჯორჯიან მანგანუმის“ კირქვის გამადიდებელი საწარმო, მაღალი ძაბვის ელექტროქვესადგური; ქვის სახერხი საამქრო; კომერციული ობიექტი; ავტოგასამართი სადგური; უფუნქციო და ამორტიზებული შენობა-ნაგებობები; „ჭიათურმანგანუმ ჯორჯია“-ს დასავლეთით 500 მ დაშორებით მდებარეობს ქვის დამამუშავებელი საწარმო და უმოქმედი კირის საამქრო. „ჭიათურმანგანუმ ჯორჯია“-ს სამხრეთ-აღმოსავლეთით მდებარეობს შპს „მოზაიკას“ ქვის სახერხი საამქრო და შპს „ჩოლაბურის“ ქვიშა-ხრემის</p>

	<p>აუცილებლად მიგვაჩნია, საქმიანობის განმახორციელებელმა წარმოადგინოს რა სახის საწარმოები არის განთავსებული საპროექტო ტერიტორიის სიახლოვეს, რამდენია საწარმოებს შორის დაშორება და აგრეთვე, შეაფასოს კუმულაციური ზემოქმედება სხვა პროფილის საწარმოების სიახლოვის გათვალისწინებით.</p>	<p>სამსხვრევი.</p> <p>ყველა ზემოაღნიშნული ტექნოლოგიური პროცესი სველია, რომელთა გაფუჭვების გათვალისწინებაც მათი პროფილიდან გამომდინარე, ატმოსფერულ ჰაერზე კუმულაციური ზემოქმედების შეფასებისას მიზანშეწონილი არ არის.</p> <p>რაც შეეხება ზედაპირულ წყლებზე გავლენას, წყლის მიმღები ობიექტის მდ. ყვირილაში შეწონილი ნივთიერებების ფონური შემცველობა საკმაოდ მაღალია, საწარმოს მიმდებარედ, საანგარიშო კვეთში განლაგებულია ისეთი ობიექტები (ჯორჯიან მანგანუმის კირქვის სამსხვრევი, ქვის სახერხები და ქვიშა-ხრემის სამსხვრე-დამხარისხებელი საწარმო) რომელთა ჩამდინარე წყლებში მოსალოდნელია შეწონილი ნივთიერებების მაღალი შემცველობა, ამიტომ ზღვრულად დასაშვები კონცენტრაციის დადგენა მოხდა ევროდირექტივის პირველი დანართის შესაბამისად (60 მგ/ლ-ზე).</p> <p>სხვა ნივთიერებებზე ჯამური ეფექტი მოსალოდნელი არ არის.</p>
<p>მწვანე ალტერნატივა ელ.ფოსტა: greenalt@greenalt.org ვებ-გვერდი: www.greenalt.org</p>	<p>დასასრულს, უნდა აღინიშნოს, რომ 2019 წლის 7 თებერვალს სოფ. ნახშირღელეს გამგეობის შენობაში სკოპინგის ანგარიშის საჯარო განხილვა ჩატარდა. შეხვედრას ესწრებოდნენ: საქართველოს გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტროს, შპს „ჭიათურმანგანუმ ჯორჯიას“, შპს „სამნის“, მწვანე ალტერნატივას წარმომადგენლები და სოფ. ნახშირღელეს მოსახლეობა. შეხვედრაზე მოსახლეობამ ისაუბრა შპს „ჭიათურმანგანუმ ჯორჯიას“ ქარხნიდან გამოწვეულ უარყოფით ზემოქმედებაზე. მათი ძირითადი შენიშვნა და წუხილი უკავშირდებოდა საწარმოდან გამოწვეული ხმაურს და სუნს (არ იცინა ზუსტი წყარო). აქედან გამომდინარე, საჭიროა მოხდეს მონიტორინგის ჩატარება და დარღვევის შემთხვევაში სათანადო რეაგირება</p>	<p>ხმაურის გავრცელებასთან დაკავშირებით გზშ-ის ანგარიშში წარმოდგენილია გაანგარიშება, რისი შედეგების თანახმად, საქმიანობის განხორციელების პროცესში უახლოესი საცხოვრებელ სახლთან ხმაურის დონე დასაშვებ ნორმაზე დაბალია. როგორც გზშ-ს ანგარიშშია აღნიშნული, ტერიტორიაზე ხმაურის ყველაზე მნიშვნელოვანი წყაროა ყებებიანი მსხვრევესა და ვიბროცხავი. ხმაურის გავრცელების გაანგარიშება შესრულდა შესაბამისი მეთოდური და ნორმატიული დოკუმენტების გამოყენებით და გაანგარიშებისას განისაზღვრა საანგარიშო წერტილებში მოსალოდნელი ცვლილებები. (გზშ-ს ანგარიშის ქვეთავი 5-6.1).</p> <p>გარდა ამისა, საქმიანობის განმახორციელებელს გარემოსდაცვითი გადაწყვეტილებით ვალდებულებად განესაზღვრა უახლოეს მოსახლესთან ხმაურის მონიტორინგის წარმოება, ხოლო საჭიროების შემთხვევაში (ნორმის გადაჭარბება) დამატებითი შემარბილებელი ღონისძიებების განხორციელება.</p> <p>რაც შეეხება სუნს, კომპანიამ უნდა უზრუნველყოს საწარმოს ტერიტორიაზე სუნის წარმომქმნელი პოტენციური წყაროების გამოვლენა, ხოლო აღნიშნული წყაროს იდენტიფიცირების შემთხვევაში დამატებითი</p>

			შემარბილებელი ღონისძიებების განსაზღვრა და სამინისტროსთან შესათანხმებლად წარმოდგენა.
--	--	--	-------------------------------------------------------------------------------------